

of the subjectiveness of future educators in artistic activity are described: a wide dialogue (polylogue), dialogical communication, meaning-creation's process, a situation of success. In the process of personal subject interaction, a large role is assigned to the teacher: he must competently use the methods of accompanying the process of perception of a work of art.

For development the personal and creative potential of students, we used various methods: the method of emotional drama, the method of emotional impact, the method of contrast comparisons; assimilation method; empathy method. The method of contrasting comparisons was based on a system of tasks in which contrasting works of the same genre, pictures with the same names, different interpretations of the same theme in different types of art were compared. In a conversation about art, a method of assimilation was used, which is associated with the search for common characteristics of various types in painting and music, painting and literature, painting and plastic arts.

We used the method of creating an artistic environment, which involves the study of the role of various types of art in history, religion, the formation of creative and life experience.

Key words: subject, subjectness, subject-subject interaction, artistic and creative activity.

УДК 378.011.3-051:78.071.2

Юань Кай

*аспірант кафедри теорії та методики музичної освіти,
хорового співу і диригування, Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна
e-mail: yankai2017@ukr.net*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ СТАБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ У КОНТЕКСТІ РЕГУЛЯТИВНО-ЕМОЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА

Стаття присвячена обґрунтуванню методичних аспектів формування виконавської стабільності майбутніх учителів музики в контексті регулятивно-емоційного компонента. Автором розглядаються питання регуляції емоційного стану студентів під час публічних виступів, проблемоподолання стресів та корекція сценічної поведінки.

З позиції визначеного компонента формування виконавської стабільності майбутніх учителів музики пропонуються використання нетрадиційних методів: візуалізації, «закладання думок» та твердження, медитативні техніки.

Ключові слова: вчитель музики, виконавська стабільність, регулятивно-емоційний компонент, методи формування.

Модернізація мистецької освіти в умовах нинішньої трансформації суспільства передбачає внесення певних змін у процес навчання майбутніх учителів музики з метою досягнення більш високого рівня їх фахової підготовки.

Сутність сучасної підготовки майбутнього вчителя музики полягає у комплексному підході до вирішення завдань мистецької освіти у нових соціально-економічних умовах. Реалізація педагогічного аспекту цього підходу пов'язано з обґрунтуванням цілісної системи загальнонаукових, спеціальних знань і встановленням взаємозв'язку людини як суб'єкта діяльності. Змістовне оновлення мистецького навчання в сучасних умовах передбачає першочерговість впровадження таких напрямів як: забезпечення гуманістичних основ осягнення мистецтва; опора на національні заса-

ди художнього розвитку особистості; актуалізація особистісно-соціальних підходів до навчання студентів; орієнтація системи мистецького навчання на взаємодію рівноправних його компонентів (досягнення професійно-фахової компетентності випускників, створення поліхудожнього контексту фахового мистецького навчання та забезпечення його культуровідповідності); дотримання оптимального балансу між трьома основними сферами навчальної діяльності студентів: пізнавальною, оцінювальною, творчою.

Фахова підготовка вчителя музики в сучасному науковому просторі знайшла відображення в роботах Е. Абдулліна, Ю. Алієва, О. Апраксіної, Л. Арчажникової, Л. Безбородової, Н. Гузій, А. Козир, С. Мартиненко, В. Орлова, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, Г. Ципіна,

В. Шульгіної, О. Щолокової тощо. Професія вчителя музики, наголошують педагоги-музиканти, за своєю сутністю є творчою і ґрунтується на діалектичній взаємодії творчості та художнього пізнання. Саме тому актуальності набуває проблема вдосконалення процесу підготовки майбутніх учителів музики до виконавської діяльності, оскільки вона є найвагомішою складовою музично-педагогічної діяльності.

Виконавська діяльність майбутнього вчителя музики характеризується як багатоаспектна та складноорганізована структура. Досліджуючи питання виконавської діяльності такі вчені як Л. Бочкарьов, Ю. Лисюк, Ю. Цигарелли, Н. Щетинська, Д. Юник та інші розглядають проблематику деяких аспектів, які можна характеризувати як стійкість, саморегуляцію, надійність виконання. У руслі характеристики виконавської діяльності з точки зору компонентної структури, одним з провідних у формуванні виконавської стабільності майбутніх учителів музики ми вважаємо регулятивно-емоційний компонент.

Метою цієї статті є обґрунтування методичних аспектів формування виконавської стабільності майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки в контексті регулятивно-емоційного компонента.

Не підлягають сумніву такі характеристики особистості майбутнього вчителя музики як здатність володіти собою, зберігати самоконтроль, здійснювати саморегуляцію за будь-якої ситуації, незалежно від сили зовнішніх чинників, які провокують емоційний зрив та негативно відбиваються на виконавстві. Педагогічний оптимізм, впевненість у собі як у учителі, відсутність страху перед дітьми та емоційного напруження, уміння володіти собою, наявність вольових властивостей особистості (цілеспрямованість, самовладання, рішучість), якості, що характеризують психологічну стійкість у педагогічній діяльності, в основі якої позитивне емоційне ставлення до себе, учнів, праці [6]. Саморегуляція музиканта-виконавця трактується вченими як усвідомлена довільна активність суб'єкта музично-виконавської діяльності, яка спрямована на адаптацію до фахової діяльності і реалізується через психічні властивості та особистісні якості музиканта, що проявляються в умінні контролювати свої емоції та поведінку [9], як цілісне особистісне утворення, сутність якого розкривається у взаємодії: духовних потреб та інтересів особистості, особистісно-сміслового наповнення музично-педагогічної діяльності, тезаурус знань, що дає змогу побудувати індивідуальну стратегію саморегулювання у музично-педагогічній взаємодії, системи умінь та навичок

самостійного регулювання психічного стану, поведінки, діяльності та внутрішнього світу [4].

Самостійність, ініціативність, активність, відповідальність, наполегливість, гнучкість, впевненість у власних силах, суттєвим чином визначають успішність у оволодінні та здійсненні будь-яких видів діяльності, виконавської в тому числі. Такі особистісні риси, що є одночасно й регуляторно-особистісними якостями і визначають стильові особливості саморегуляції особистості. За Ю. Цигареллі [8], структура важливих якостей музиканта-виконавця, включає: виконавську техніку, надійність музиканта-виконавця під час концертного виконання та артистизм. Виконавська техніка складається з таких складових як м'язова сила, витривалість, швидкість рухів, міжм'язова та сенсомоторна координація, рухова пам'ять. Компонентами надійності є: саморегуляція, перешкодостійкість, стабільність та підготовленість.

Можна стверджувати, що індивідуальні особливості розвитку регуляторних процесів, набувають великого значення в характеристиці розвиненості системи саморегуляції особистості в цілому. Саморегуляція виконавця на сцені залежить від рівня емоційної реакції. Психофізіологічна сфера виконавців під час сценічного виконавства може виявляти, в яку стресову ситуацію потрапляє особистість і від того створюється емоціогенна ситуація. На думку Д. Юника, «оцінюючи таку ситуацію визначається спроможність музикантів до адекватної «відповіді» на дію цих стресорів...виникає «ефект дистресу», що порушує злагодженість відтворення виконавських дій. Їх реальне чи потенційне незадоволення дезорганізовує сценічну поведінку» [10, 136]. Емоції впливають на сценічну поведінку виконавців та результат виконавства, які залежать наскільки розвинена емоційна сфера виконавства, які емоції відчував виконавець на попередніх виступах. Вони генералізуються, перетворюючись в певні види емоційних подразників і мають вплив і на наступні виступи. Підвищена схильність до сприймання певного виду емоційних подразників сприймається виконавцем емоціогенною ситуацією, яка не буває статичною. Виділяються такі передконцертні та концертні емоції музикантів-виконавців: у підтримці потрібного рівня активності дій під час формування процесуальної мотивації; у наданні емоційного змісту музичним уявленням під час засвоєння матеріалу та його відтворення на естраді; у посиленні динамізму передачі інформації слухачам засобами відповідної емоційно-виразної реакції [10].

Ми поділяємо думку Ю. Літвіненка, що на успішне виконання музичних творів (фортепіанних,

вокальних, хорових, тощо) впливає уміння оволодіння спеціальними прийомами – технікою психічної саморегуляції. У своєму дослідженні вчений доводить, що сценічне хвилювання перед публічним виступом може бути в різних співвідношеннях та пропорціях та набуває як негативних, так і позитивних чинників. У разі негативного впливу – це страх, паніка, апатія, невпевненість у власних силах, відсутність волі, з позитивного боку – піднесення, радісне збудження, тощо. Всі ці прояви, у різних співвідношеннях, чи у контрастній зміні потребують з боку виконавця самоконтролю та саморегуляції. Зниження якості виконання під час публічного виступу не може бути фатальним та повинне бути скоректовано засобами оптимізації нервно-психічного стану виконавця. Залучення в педагогічний процес методів самоконтролю, саморегуляції впливають на досягнення емоційної стабільності та забезпечують успішність публічного виконавства [5]. Основним кінцевим результатом музично-виконавської діяльності є відтворення музичного тексту, який поєднує композиторський задум та індивідуальну інтерпретацію особистості. Майбутній вчитель музики як виконавець, створює власне бачення музичного твору, відштовхуючись від оригіналу та пропускаючи його крізь свої почуття та емоції.

Питання регуляції сценічного стану виконавця розглядав також дослідник Є. Федоров. На його думку, цей феномен є необхідним компонентом психологічної підготовки виконавця до публічного виступу, де важливими умовами психологічної підготовки виконавця виступають ауто сугестивні вправи, зацікавленість музичним твором, на основі принципу одухотвореності музики [7].

У сценічній діяльності для виконавства неможливо уявити ситуацію, яка б не вимагала певних пристосувань до ситуацій та корекцію своєї сценічної поведінки, яка спрямовується на збереження послідовних процесів, спроможності утримувати власну організацію при впливі зовнішніх та внутрішніх перешкод. При загальній фізіологічній стійкості виконавець швидко відновлює свій втрачений стан. Нестійкість фізіологічної стійкості приводить до злагодженості перебігу м'язово-рухових процесів. Такі симптоми, як тремтіння рук, колін, відмова голосу чи слуху, нездатність зосередитися на виконанні твору, боязнь виходити на сцену, є основними проявами синдрому фізіологічної нестійкості та нестабільності. Всі вони вимагають серйозного підходу, аналізу проявів цих явищ, корекції або заміни такої поведінки на сцені більш придатними та адекватними статусу виконавця.

Важливою якістю для вчителя музики як виконавця-інструменталіста, вокаліста та диригент-

та набуває емоційність, яка проявляється в умінні глибоко відчувати, виразно і мімічно точно передавати через музику емоції. «Емоція» походить від латинського слова «emoveo», що означає збуджувати, хвилювати, зворушувати. Завдяки емоціям особистість взаємодіє із навколишнім світом, з середовищем, пізнає світ та власне місце в ньому. Виконавець-інструменталіст чи вокаліст завдяки емоційному прояву спілкується з слухачами через власне виконання, керівник хору спілкується з хоровим колективом – і все це потребує розвиненої емоційної сфери. Виражаючи свої емоції, вчитель музики-виконавець виявляє своє ставлення до навколишньої дійсності, музичного твору, або як диригент – до членів хорового колективу. У хормейстера цей прояв виявляється у виразних хрухах: жестах, міміці, модуляціях голосу. Ці емоційні виражальні засоби виконують інформаційно-сигнальну функцію, тобто функцію спілкування. Виконавець своїм емоційним станом впливає на емоційну сферу публіки, а диригент – на хоровий колектив, визиваючи відповідні емоції. Тому вчитель музики як виконавець-інструменталіст, вокаліст чи диригент повинен вміти емоційно сприймати та передавати музичний твір, йому необхідна емоційна стійкість, уміння швидко переходити від одного емоційного стану до іншого. Тому необхідно емоційну стійкість розглядати з позицій інтенсивності емоцій. Емоційна стійкість музикантів-виконавців розглядається як стабільна спрямованість емоційних переживань на позитивне вирішення поставлених завдань.

Максимізація позитивного і мінімізація їх негативного впливу на результативність сценічних виступів детермінує прояв емоційної стійкості та зводиться до їх спроможності регулювати власні емоційні стани, або до властивості організму бути емоційно стабільним [10, 60]. Поняття «стійкість емоцій» та «емоційна стійкість» мають різні визначення. Перше означає статичність відчуття емоцій певного знаку, а друге – здатність управляти власними емоціями для збереження високої працездатності без зайвого напруження в емоціогенних умовах. Психологи пов'язують спроможність володіти емоційною стійкістю з природженими властивостями темпераменту (збудженням, гальмуванням, рухливістю й лабільністю нервових процесів, рівнем тривожності тощо).

На становлення емоційної стійкості впливають й індивідуально-типологічні особливості особистості. Зокрема, встановлені відмінності в комплексах індивідуально-типових стильових особливостей регуляторних процесів між екстравертами та інтровертами, емоційно лабільними та

стабільними. В дослідженнях музично-виконавської діяльності встановлений негативний вплив характерологічної тривожності музиканта, такої особистісної риси як боязкість, на якість його публічної виконавської діяльності, виникнення руйнівного для діяльності сценічного хвилювання. Описані також індивідуальні стилі виконавської діяльності, що складаються як результат пристосування особистості музиканта з притаманними йому індивідуально-типологічними особливостями нервово-психічної діяльності, специфічними характеристиками музичної та виконавської обдарованості, до вимог діяльності. Можна припустити, що індивідуальний стиль виконавської діяльності характеризується не тільки своєрідністю використаних засобів, операцій, але й специфічністю регулятивного профілю. Отже, природні типологічні особливості музиканта впливають на ефективність сформованої в нього системи регуляції виконавської діяльності, її стильові характеристики.

У сценічних умовах виконавці з однаковими властивостями від природи можуть демонструвати різний рівень емоційної стійкості по відношенню до мотивації. Так за низької сили мотивації сценічні умови майже не впливають на злагодженість відтворення виконавських навичок, спостерігається пасивність виконавців. Середня сила мотивації приводить до позитивної активізації та мобілізації виконавських зусиль. За великої сили мотивації при наявності негативної оцінки результативності діяльності сценічні умови дезорганізують злагодженість відтворення виконавських навичок [10]. У контексті нашого дослідження, емоційній стійкості притаманна не застійність емоцій, а стабільність їх дій, що поєднує фізіологічний, психологічний, психофізіологічний та соціально-психологічний рівні організації психічного стану інтерпретаторів. Емоційна стійкість виявляється в емоційній реактивності та здатності регулювати сценічну поведінку.

На думку музиканта-виконавця Д. Благого, сценічна поведінка залежить від інтелектуально-творчих якостей особистості, у «захопленості музичними образами, в безперестанному відкритті всього прекрасного, що міститься у творі, у любові до кожної його деталі, в пристрасті, з якою прагнеш виявити все це в реальному звучанні, в усвідомленні величчя музики, значущості особистості її творця, у прагненні наблизитися до нього в міру скромних сил своїх, у схилянні перед цією величчю, цією значущістю ...» [1].

Регулювання таких вольових чинників як витримка (уміння керувати собою у будь якому емоційному стані); наполегливість, самостійність

(уміння орієнтуватися у своїй виконавській діяльності на власні знання, уміння та інтуїцію, сміливість і рішучість, край важливо майбутньому вчителю музики у виконавській діяльності. Вольові зусилля виконавців сприяють психічній регуляції процесу виконавської діяльності, тобто наявність особливого стану нервового напруження, яке приводить до мобілізації фізичного, інтелектуального та морального впливу на подолання різноманітних перешкод. Завдяки вольовим зусиллям виконавці можуть долати лінощі, пасивність, страх, тобто негативні якості, що перешкоджають успішній виконавській діяльності. Вольовий контроль над негативною, стресовою ситуацією, здійснення оцінки ситуації, вибір засобів реалізації цілей, тощо. Одним з важливих факторів вольової стабільності ми вважаємо сценічну витримку, якою можна завадити вплив небажаних стресорів під час публічного виступу. Стреси можуть бути різного походження: занадто складний репертуар, звідси непевність у власних силах, незвичні умови концертного залу (погана акустика, незвична сцена, температурний режим), втомленість, погане самопочуття, час виступу, довге очікування концертного виступу, фізіологічні потреби.

Розглянемо деякі методичні прийоми формування виконавської стабільності з позицій регулятивно-емоційного компонента. Ми пропонуємо використання нетрадиційних методів: візуалізації, «закладання думок» та ствердження, медитативні техніки. Ці методи, на думку дослідниці І. Коваленко [3], впливають на підвищення мотивації, сприяють вихованню системного мислення, дають цілісне уявлення про майбутню педагогічну діяльність, озброювали методикою роботи щодо формування певних професійно-особистісних якостей майбутніх учителів музики, що в руслі нашого дослідження мають певний сенс у виконавській діяльності

Ефективним методом регулювання емоційного стану під час публічного виступу ми вважаємо метод візуалізації. Візуалізація – це внутрішня уява, бачення себе з певними якостями, програвання тих ситуацій, в яких студент може опинитися під час сценічної виконавської діяльності. Наприклад, студент бажає бачити себе більш впевненим на екзамені, заліку, концерті. Для цього пропонується згадати реальну ситуацію, яка колись викликала у нього певні труднощі. Перед студентом ставиться завдання уявити, як легко і впевнено він діє в цій ситуації. Студент відчуває себе так, ніби все відбувається в реальності. Наприклад: він уявляє як досяг успіху, як викладачі та друзі вітають його, студент задоволений від змін, що відбулися з ним. Для успішної візуалізації

потрібно декілька умов: уявляти свою мету так, ніби все відбувається в дійсності. Необхідно зазначити, що творча візуалізація ґрунтується на роботі внутрішніх механізмів та енергії, а також вмінні творчо спрямовувати свої внутрішні ресурси.

Близькими до методу візуалізації є метод закладання думок та ствердження. Він передбачає, крім слів, підключення відповідних емоцій та почуттів. Наприклад, перед виступом на сцені студент вирішує використати прийом «закладання думок». Протягом 5-10 хвилин він нібито «закладає» думку про те, що концерт чи іспити відбулися і вони були успішними. Потрібно сконцентруватися на тих відчуттях і емоціях, які він відчуває у такій ситуації. Потрібно дати собі установку у вигляді ствердження «Все відбулося дуже добре. Я зміг себе організувати. Я був впевнений та емоційний. У мене дуже сильна воля. Я досяг успіху». Кожна формула має відображувати мету закладання думок, бути короткою, не повинна містити заперечення. Бажано вводити тільки одне-два ствердження, які повинні бути позитивними, простими та короткими, які не піддаються сумніву.

На практичних заняттях пропонується використання техніки медитації, спрямованої на розвиток перцептивних та сугестивних якостей. Інакше кажучи, студенти розвивають вміння сприймати, розуміти, оцінювати інших людей,

самих себе. Під час тренінгу учасники отримують інформацію про те, як їх сприймають інші, те, наскільки точним є самосприйняття. Ці техніки спрямовані на розвиток таких навичок як саморегуляція, усунення психологічного напруження, стресів, вивільнення творчої енергії. Оскільки виконавська діяльність є емоційно напруженою, то вміння майбутнього вчителя музики регулювати свій стан є дуже важливим. Емоційна напруженість характеризується переважанням негативних емоцій, надмірним збудженням, виснаженням нервової системи. Це спричинює психологічний стрес, не дає змогу змінювати рівень емоційного збудження, об'єктивно оцінювати умови перебігу подальшої діяльності. Відсутність емоційної напруженості має поєднуватися зі здатністю вчителя довільно створювати настрій, що відповідає ситуації, найповніше використовувати свої потенційні особистісні можливості. Це дає змогу виконавцю зберегти оптимістичний настрій, не допустити пригніченості в непередбачуваних ситуаціях та стримувати власні емоції в проблемних ситуаціях.

Отже, використання вищезазначених методів формування виконавської стабільності майбутніх учителів музики відкривають широкі можливості для розвитку фахового спрямування, що позитивно відбивається на виконавській діяльності загалом та на формуванні виконавської стабільності зокрема.

Список використаних джерел

1. Благой, Д. Д. О музыке... вне музыки / Дмитрий Дмитриевич Благой // Советская музыка, 1972. – № 5. – С. 64 – 66., 64 с.
2. Дубровина, И. В. Психология: учебник для учрежд. Среднего педагогического образования / И. В. Дубровина, Е. Е. Данилова, А. М. Прихожан. – 3-ье изд. – М.: Академия, 2004. 464 с.
3. Коваленко І. Г. Методичні засади формування професійно-особистісних якостей майбутніх учителів музики як керівників хорових колективів: Навч. – метод. посіб. – К.: НПУ, 2006. 54с.
4. Лисюк Ю.С. Методика формування досвіду саморегулювання майбутніх музикантів-педагогів у вищих мистецьких навчальних закладах: дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Методика викладання музики та методика музичного виховання». К., 2007. 213 с.
5. Литвиненко Ю. А. Педагогические аспекты подготовки учащегося-музыканта к публичному выступлению: автореферат дис. на соискание научной степени канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания. М., 2010. 17 с.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – 2ге вид., допов. і перепоб. – К.: Вища шк., 2004. 422 с.
7. Федоров Е. К вопросу об эстрадном волнении : [труды ГМПИ им. Гнесиных] / Е. К. Федоров. – М., 1979. – Вып. 43. С. 107–118.
8. Цагарелли Ю.А. Психология музыкально-исполнительской деятельности: Автореф.дис. ... д-ра психол. наук: 19-00.03 / Ленинград. ун.-т. – Л., 1989. – 31 с..
9. Щетинская Н. Б. Развитие личностной саморегуляции музыканта-исполнителя в процессе профессиональной подготовки в вузе: дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» Краснодар, 2005. 179 с.
10. Юник Д.К. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування. К.: ДАКККіМ, 2009. 340 с.

References

1. Blagoy D. D. O muzyke... vnemuzyki / Dmytryi Dmytryevych Blagoy // Sovietskaya muzyka, 1972. – № 5. – P. 64 – 66, 64 p. (In Russian).
2. Dubrovina I. V. Psykhologiya: uchebnik dlia uchrezhd. Srednego pedagogicheskogo obrazovaniya / I. V. Dubrovina, E. E. Danilova, A. M. Prikhozhan. – 3d issue. – Moscow: Akademiya, 2004. 464 p. (In Russian).
3. Kovalenko I.H. Metodychni zasady formuvannia profesiyno-osobystisnyh yakostey maybutnihuch yteliv muzyky yak kerivnykiv horovyh kolektyviv: Navch. – metod. posib. – Kyiv.: NPU, 2006. 54 p. (In Ukrainian).

4. Lysiuk Yu.S. Metodyka formuvannya dosvidu samorehulyuvannya maybutnih muzykantiv-pedahohiv u vyshchychk mystets'kykh navchal'nykh zakladakh: dys. Na zdobuttya naukovooho stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.02 «Metodyka vykladannya muzyky ta metodyka muzychnoho vyhovannya». Kyiv, 2007. 213 p. (In Ukrainian).
5. Litvinenko Yu. A. Pedagogicheskiye aspekty podgotovki uchashchegosia-muzykanta k publichnomu vystupleniyu: avtoreferat dys. na soiskaniye nauchnoi stepeni kand. ped. nauk: spets. 13.00.02 «Teoriya i metodika obucheniya i vospitaniya. Moskow, 2010. 17 p. (In Russian).
6. Pedahohichna maysternist': Pidruchnyk / I.A. Zyazyun, L.V. Kramushchenko, I.F. Kryvonostain.; Zared. I.A. Zyazyuna. – Zhe vyd., Dopov. i perepob. – Kyiv.: Vyshchashkola., 2004. 422 p. (In Ukrainian).
7. Fedorov Ye. K voprosu ob estradnom volnenii : [trudy GMPI im. Gnesinyh] / Ye. K. Fedorov. – Moskow, 1979. – Vyp. 43. P. 107–118. (In Russian).
8. Tsagarelli Yu.A. Psihologiya muzykal'no-ispolnitel'skoy deyatelnosti: Avtoref. dis. ... d-rapsihol. nauk: 19.00.03 / Leninsrad. un.-t. – Leningrad, 1989. 31 p. (In Russian).
9. Shchetinskaya N. B. Razvitiye lichnostnoy samoregulyatsii muzykanta-ispolnitelya v protsesse professional'noy podgotovki v vuze: dis. Na soiskaniye uchen. Stepeni kand. ped. nauk: spets. 13.00.08 «Teoriya i metodika professional'nogo obrazovaniya» Krasnodar, 2005. 179 p. (In Russian).
10. Yunik D.K. Vykonavs'ka nadíyníst' muzikantív: зміст, структура і metodyka formuvannya. Kyiv: DAKKKiM, 2009. 340 p. (In Ukrainian).

Юань Кай. Методические аспекты формирования исполнительской стабильности будущего учителя музыки в контексте регулятивно-эмоционального компонента

Статья посвящена раскрытию методических аспектов формирования исполнительской стабильности будущих учителей музыки в контексте регулятивно-эмоционального компонента. Автор рассматриваются вопросы регуляции эмоционального состояния студентов во время публичных выступлений, проблемы преодоления стрессов и коррекция сценического поведения.

С позиции обозначенного компонента формирования исполнительской стабильности будущих учителей музыки предлагаются использование нетрадиционных методов: визуализации, «закладывания мыслей» и утверждения, медитативные техники.

Ключевые слова: учитель музыки, исполнительская стабильность, регулятивно-эмоциональный компонент, методы формирования.

Yuan Kai. Methodical aspects of future music teacher performance stability forming in the context of regulatory and emotional component

The article is devoted to methodical aspects of future music teacher performance stability formation in the context of regulatory and emotional component. The author examines regulation of student emotional state during public speeches as well as the problem of stress overcoming and scenic behavior correction. The following characteristics of future music teacher personality as self-control, self-regulation in any situation regardless of external factors provoking an emotional disruption and negatively affecting performance are considered.

The author considers stage endurance, which can prevent the influence of unwanted stressors during a public speaking as one of important factors of performance stability. Stresses characteristics of different origin are determined: too complicated repertoire, uncertainty in own forces, unusual conditions of the concert hall (bad acoustics, unusual scene, temperature regime), fatigue, poor health, performance time, long waiting for a concert performance, physiological needs.

Formation of emotional stability is influenced by individual-typological peculiarities of the personality. Differences in the complexes of individually typical stylistic peculiarities of regulatory processes between extroverts and introverts, emotionally labile and stable, are established. The author deals with the question of dependence of emotional stability in relation to the motivation in the scenic conditions.

Use of non-traditional methods is proposed from the standpoint of specified component of future music teacher performance stability formation. The methods are: visualization, "laying of thoughts" and statements, meditative techniques that open up wide opportunities for the development of professional direction, which will positively affect executive activity in general and formation of future specialists performance stability in particular.

Key words: music teacher, performance stability, regulative emotional component, formation methods.